

ANALÝZA

18. 11. 2025

Podíl podnikatelů v národním hospodářství roste

Zaměstnanost a nezaměstnanost v ČR podle výsledků Výběrového šetření pracovních sil – 3. čtvrtletí 2025

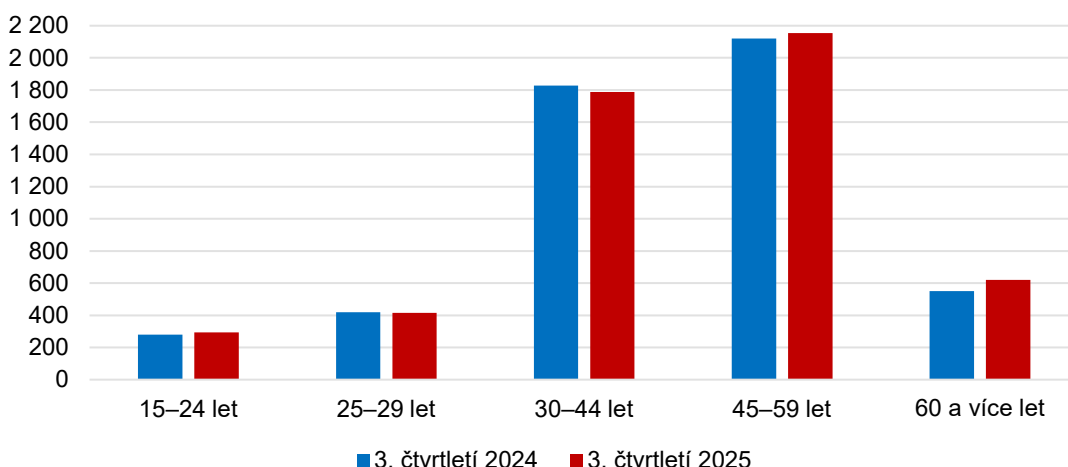
Počet zaměstnaných osob byl meziročně o 74,8 tis. vyšší, celková zaměstnanost tedy mírně rostla. Nezaměstnaných osob bylo, podle metodiky Mezinárodní organizace práce (ILO), meziročně o 20,0 tis. více. Počet ekonomicky neaktivních ve věku 15 a více let se za stejné období snížil o 35,6 tis.

Zaměstnanost

Průměrný počet zaměstnaných, očištěný od sezónních vlivů, ve 3. čtvrtletí 2025 proti 2. čtvrtletí 2025 vzrostl o 10,8 tis. osob.

Počet pracujících ve věku 15 a více let meziročně mírně vzrostl. Ve 3. čtvrtletí roku 2025 byl, oproti stejnému období roku 2024, zaznamenán nárůst o 74,8 tis. osob (tj. o 1,4 %) na celkových 5 272,1 tis. zaměstnaných osob. Za tímto zvýšením stál především nárůst počtu pracujících žen, kterých meziročně přibýlo 103,9 tis., počet pracujících mužů přitom klesl o 29,1 tis. osob. Nejvýraznější přírůstek byl zaznamenán u pracujících ve věku 60 a více let, jejich počet vzrostl o 69,6 tis. (tj. o 12,6 %). Nárůst byl zaznamenán také v nejmladší věkové kategorii 15–24 let, kde přibýlo 13,7 tis. osob (tj. o 4,9 %). Mírně vzrostl i počet pracujících ve věkové skupině 45–59 let, a to o 34,1 tis. osob (tj. o 1,6 %). Naopak došlo k meziročnímu poklesu ve věkové kategorii 30–44 let, kde počet pracujících klesl o 38,2 tis. osob (tj. o 2,1 %) a ve skupině 25–29 let o 4,3 tis. osob (tj. o 1,0 %). Meziroční změny počtu pracujících v jednotlivých věkových skupinách jsou do značné míry ovlivněny demografickou strukturou obyvatelstva a přesuny osob do vyšších věkových skupin.

Graf 1: Počet pracujících v NH a jejich struktura podle věkových skupin (v tis.)



Zdroj: ČSÚ, VŠPS

ANALÝZA

Z **hlediska pohlaví** byl nejvýraznější pokles pracujících zaznamenán u mužů ve věku 30–44 let, kde počet klesl o 58,7 tis. osob (tj. o 5,6 %). Naopak největší relativní nárůst se týkal žen ve věku 60 a více let, jejichž počet se zvýšil o 35,0 tis. osob (tj. o 14,3 %).

Počet **zaměstnanců** vzrostl o 51,4 tis. osob, tj. o 1,2 % na 4 432,3 tis. Počet **podnikatelů** (sebezaměstnaných bez neplacených pomáhajících rodinných příslušníků) vzrostl o 22,6 tis. **Podnikatelů bez zaměstnanců** (pracujících na vlastní účet) přitom přibýlo 20,7 tis. (tj. 3,0 %), **podnikatelů se zaměstnanci** (zaměstnavatelů) bylo meziročně o 2,0 tis. více (tj. o 1,7 %). V konkrétních číslech bylo podnikatelů bez zaměstnanců 708,6 tis. a podnikatelů se zaměstnanci 116,7 tis. Ve 3. čtvrtletí roku 2025 se tyto dvě skupiny podnikatelů podílely na celkové zaměstnanosti 15,7 %.

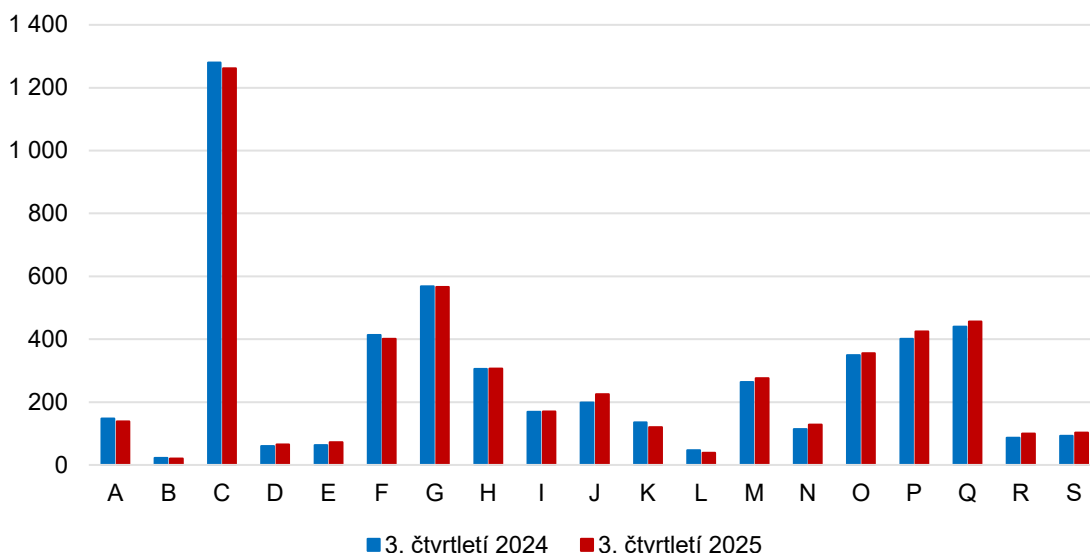
Dvě třetiny **podnikatelů** tvořili muži, ti se nejčastěji věnovali činnostem ve stavebnictví (28,6 % podnikajících mužů), v oblasti velkoobchodu a maloobchodu; opravy mot. vozidel (11,7 %) a v sekci profesní, vědecké a technické činnosti (11,1 %). Nejčastěji pracovali jako řemeslníci a opraváři (38,8 %), méně potom jako specialisté (20,5 %) nebo techničtí a odborní pracovníci (13,7 %). Více než pětina žen (21,7 %) podnikala v sekci profesní, vědecké a technické činnosti, dále v sekci ostatní činnosti, kam patří mimo jiné kadeřnické a kosmetické činnosti (18,1 %). Podle klasifikace ISCO ženy nejčastěji podnikaly jako pracovnice ve službách a prodeji (40,8 %), jako specialistky (27,5 %) a technické a odborné pracovnice (15,5 %). Ženy podnikatelky mají obvykle vyšší vzdělání než muži. Největší podíl podnikatelů-mužů měl střední vzdělání bez maturity (35,3 %) a střední vzdělání s maturitou (34,7 %). Mezi ženami mělo nejvíce podnikatelek střední vzdělání s maturitou (40,1 %) a vysokoškolské vzdělání (34,4 %).

Vývoj zaměstnanosti v jednotlivých odvětvových sekcích byl podle údajů za 3. čtvrtletí 2025 v České republice rozdílný¹⁾. V **primárním sektoru** zemědělství, lesnictví a rybářství počet pracujících meziročně klesl o 8,5 tis. na 138,7 tis. osob. Zaměstnanost v **sekundárním sektoru** průmyslu a stavebnictví také mírně klesla, byl zaznamenán pokles počtu pracujících o 17,4 tis. na 1 820,9 tis. V **terciárním sektoru** služeb celková zaměstnanost meziročně vzrostla o 100,8 tis. na 3 312,5 tis. osob. V tomto sektoru byl největší relativní přírůstek pracujících v sekci kulturní, zábavní a rekreační činnosti, a to o 13,6 tis. osob, tj. o 15,7 %, výrazně rostla také sekce zásobování vodou; činnosti související s odpady (o 9,7 tis. osob, tj. o 15,5 %) a sekce informační a komunikační činnosti (26,1 tis. osob, tj. o 13,1 %). Pokles zaměstnanosti byl zaznamenán například v sekci činnosti v oblasti nemovitostí, kde ubylo 7,6 tis. osob, (tj. 16,3 %) a v sekci peněžnictví a pojišťovnictví, kde došlo k poklesu o 15,5 tis. osob (tj. o 11,4 %).

¹⁾ Údaje za odvětvové sekce mohou být ovlivněny metodikou Výběrového šetření pracovních sil (VŠPS). Šetření pokrývá pouze osoby bydlící v bytech; nejsou zjišťovány údaje za osoby v hromadných ubytovacích zařízeních, ve kterých jsou často ubytováni cizí státní příslušníci.

ANALÝZA

Graf 2: Počet pracujících v národním hospodářství dle odvětví (v tis.)



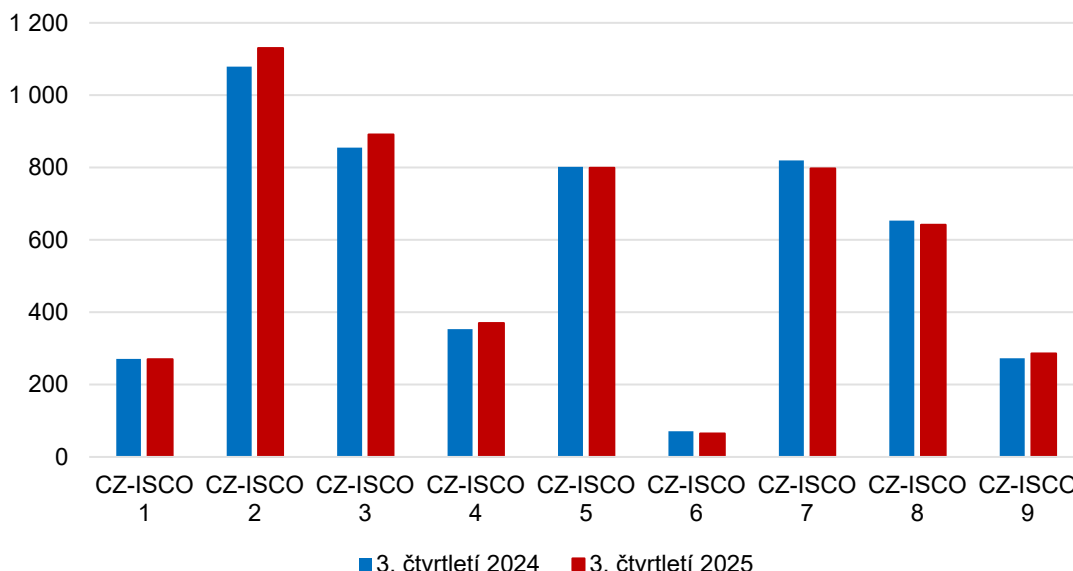
A - Zemědělství, lesnictví a rybářství; B - Těžba a dobývání; C - Zpracovatelský průmysl; D - Výroba a rozvod elektřiny, plynu, tepla; E - Zásobování vodou; činnosti související s odpady; F - Stavebnictví; G - Velkoobchod a maloobchod; opravy motorových vozidel; H - Doprava a skladování; I - Ubytování, stravování a pohostinství; J - Informační a komunikační činnosti; K - Peněžnictví a pojišťovnictví; L - Činnosti v oblasti nemovitostí; M - Profesní, vědecké a technické činnosti; N - Administrativní a podpůrné činnosti; O - Veřejná správa a obrana; povinné sociální zabezpečení; P - Vzdělávání; Q - Zdravotní a sociální péče; R - Kulturní, zábavní a rekreační činnosti; S - Ostatní činnosti.

Zdroj: ČSÚ, VŠPS

Souběžně se změnami v odvětvové struktuře, došlo také ke změnám v profesní skladbě pracujících. **Podle Klasifikace zaměstnání CZ-ISCO** se relativně nejvíce zvýšil počet pracujících v hlavní třídě pomocní a nekvalifikovaní pracovníci (o 13,9 tis. osob, což představuje přírůstek 5,1 %) a ve třídě úředníci (o 17,2 tis. osob, tj. o 4,9 %). K největšímu poklesu došlo v hlavní třídě kvalifikovaní pracovníci v zemědělství, lesnictví a rybářství (o 6,4 tis. osob, tj. o 9,0 %).

ANALÝZA

Graf 3: Počet pracujících v národním hospodářství dle klasifikace zaměstnání (v tis.)



CZ-ISCO 1 - Zákonníci a řídící pracovníci; CZ-ISCO 2 - Specialisté; CZ-ISCO 3 - Techničtí a odborní pracovníci; CZ-ISCO 4 - Úředníci; CZ-ISCO 5 - Pracovníci ve službách a prodeji; CZ-ISCO 6 - Kvalifikovaní pracovníci v zemědělství, lesnictví a rybářství; CZ-ISCO 7 - Řemeslníci a opraváři; CZ-ISCO 8 - Obsluha strojů a zařízení, montéři; CZ-ISCO 9 - Pomocní a nekvalifikovaní pracovníci.

Zdroj: ČSÚ, VŠPS

S uvedenými změnami ve struktuře zaměstnanosti souvisí i trend vývoje počtu **pracujících podle dosaženého stupně vzdělání**. Počet pracujících se **základním vzděláním** se zvýšil o 3,3 tis. na 247,5 tis. Počet pracujících se **středním vzděláním bez maturity** klesl o 27,7 tis. na 1 559,0 tis. osob. Naopak pracujících osob se **středním vzděláním s maturitou** bylo meziročně o 32,2 tis. více. K největšímu nárůstu došlo u zaměstnaných osob s **terciárním vzděláním**, jejichž počet vzrostl o 66,4 tis. na 1 524,1 tis. pracujících. Tento nárůst se týkal zejména vysokoškolsky vzdělaných pracujících žen, kterých bylo meziročně více o 54,0 tis.

Míra zaměstnanosti (podíl počtu pracujících osob ve skupině 15–64letých) ve 3. čtvrtletí 2025 v porovnání se stejným obdobím minulého roku vzrostla o 0,2 p. b. na 76,0 %. Vývoj u mužů a žen byl protichůdný. U mužů se míra zaměstnanosti meziročně snížila o 1,1 p. b. na 80,4 % a u žen vzrostla o 1,7 p. b. na 71,5 %.

Na růst celkové zaměstnanosti měl vliv také rozvoj **částečných úvazků**, jejichž počet v posledních letech roste. V roce 2018 pracovalo na částečný úvazek 387,9 tis. osob, takže za posledních osm let vzrostl jejich počet o 116,4 tis. (tj. nárůst o 30,0 %).

ANALÝZA

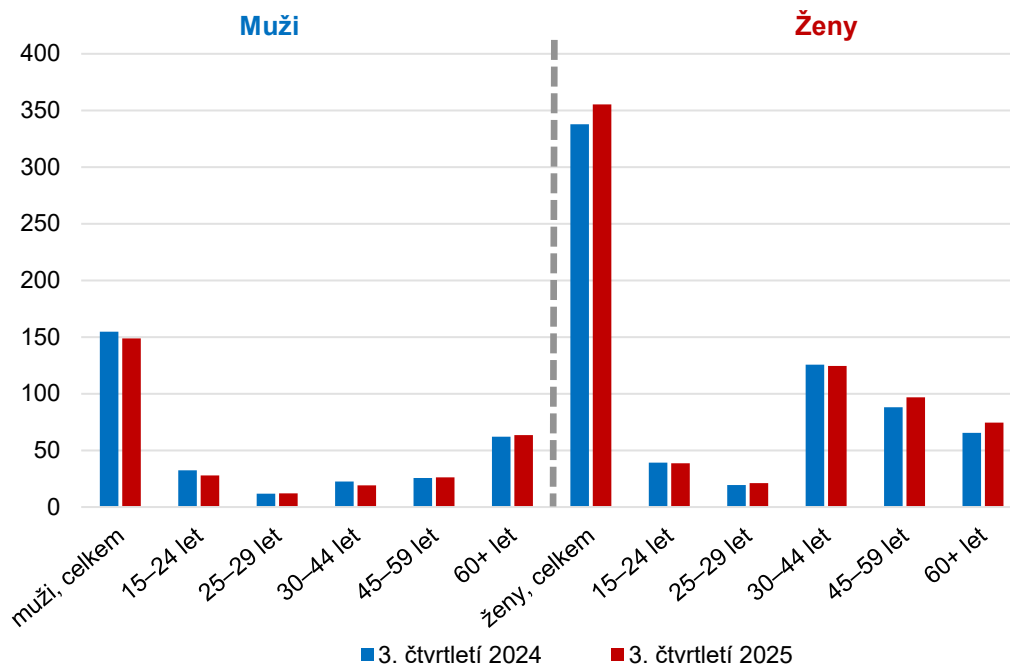
Ve 3. čtvrtletí roku 2025 pracovalo na částečný úvazek 504,3 tis. osob, což je meziročně o 12,0 tis. více (nárůst o 2,4 %), částečné úvazky ale rostly pouze u žen, kde přírůstek meziročně činil 17,7 tis. osob. (nárůst o 5,2 %), u mužů částečné úvazky klesly o 5,7 tis. osob (tj. 3,7 %).

Ve sledovaném období pracovalo na částečný úvazek 355,4 tis. žen, tedy 70,5 % všech zkrácených úvazků v hlavním zaměstnání. Zkrácená pracovní doba jim poskytovala větší flexibilitu, zejména při plnění pečovatelských povinností. Nejčastěji pracovaly v odvětvích vzdělávání, zdravotní a sociální péče a velkoobchod a maloobchod; opravy motorových vozidel. Z celkového počtu všech pracujících žen jich mělo 14,5 % zkrácený úvazek.

Jako důvod práce na kratší pracovní dobu ženy nejčastěji uváděly jiné osobní důvody (71,1 tis.) péči o dítě nebo dospělou osobu vyžadující péči (69,1 tis.), nebo skutečnost, že bylo dostupné pouze zaměstnání na částečný úvazek (55,5 tis.). Nejvíce žen pracujících na zkrácený úvazek bylo ve věku 30–44 let (124,4 tis., tj. 35,0 %).

Muži využívali zkrácenou pracovní dobu výrazně méně. Na částečný úvazek pracovalo 148,9 tis. mužů, což představuje pouze 5,3 % všech pracujících mužů. Nejčastěji působili v odvětvích velkoobchod, maloobchod a opravy a údržba motorových vozidel, veřejná správa, obrana a povinné sociální zabezpečení, ale také ve zpracovatelském průmyslu. Důvodem práce na kratší pracovní dobu byly u mužů především jiné osobní důvody (45,2 tis.). Nejvíce mužů pracujících na zkrácený úvazek bylo ve věku 60 a více let (63,5 tis., tj. 42,7 %).

Graf 4: Počet pracujících na částečný úvazek a jejich věková struktura (v tis.)



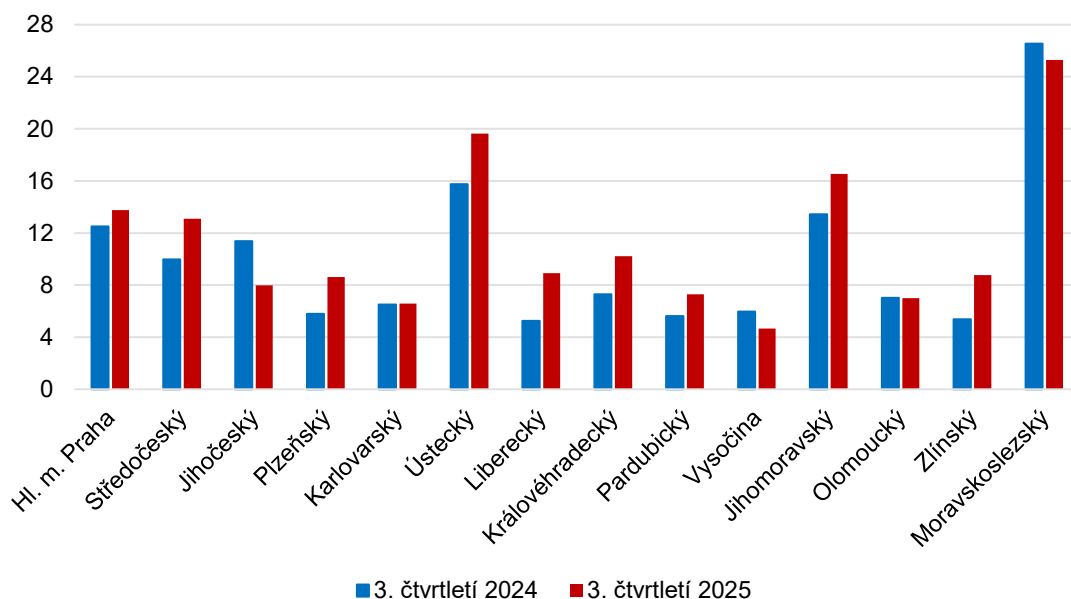
Zdroj: ČSÚ, VŠPS

ANALÝZA

Nezaměstnanost

Průměrný počet nezaměstnaných osob podle metodiky ILO²⁾, očištěný od sezónních vlivů, ve 3. čtvrtletí 2025 v porovnání s 2. čtvrtletím 2025 vzrostl o 5,9 tis.

Graf 5: Počet nezaměstnaných v krajích ČR (v tis.)



Zdroj: ČSÚ, VŠPS

Celkový počet **nezaměstnaných** ve věku **15 a více let** meziročně vzrostl o 20,0 tis. na 158,4 tis. osob ve 3. čtvrtletí 2025. Počet nezaměstnaných žen se zvýšil o 8,4 tis. na 81,2 tis., počet nezaměstnaných mužů o 11,6 tis. na 77,2 tis. Nejvíce nezaměstnaných mužů bylo ve věku 15–24 let (23,9 tis.), zatímco u žen převažovala věková skupina 30–44 let (28,9 tis.). Nezaměstnanost tedy často postihuje mladé muže po ukončení vzdělávání, zatímco u žen je častější po návratu z rodičovské dovolené.

Nejvýraznější relativní meziroční nárůst nezaměstnanosti byl zaznamenán v Libereckém kraji (o 3,7 tis., tj. o 70,1 %), ve Zlínském kraji (o 3,4 tis., tj. o 63,2 %) a v Plzeňském kraji (o 2,8 tis., tj. o 48,8 %).

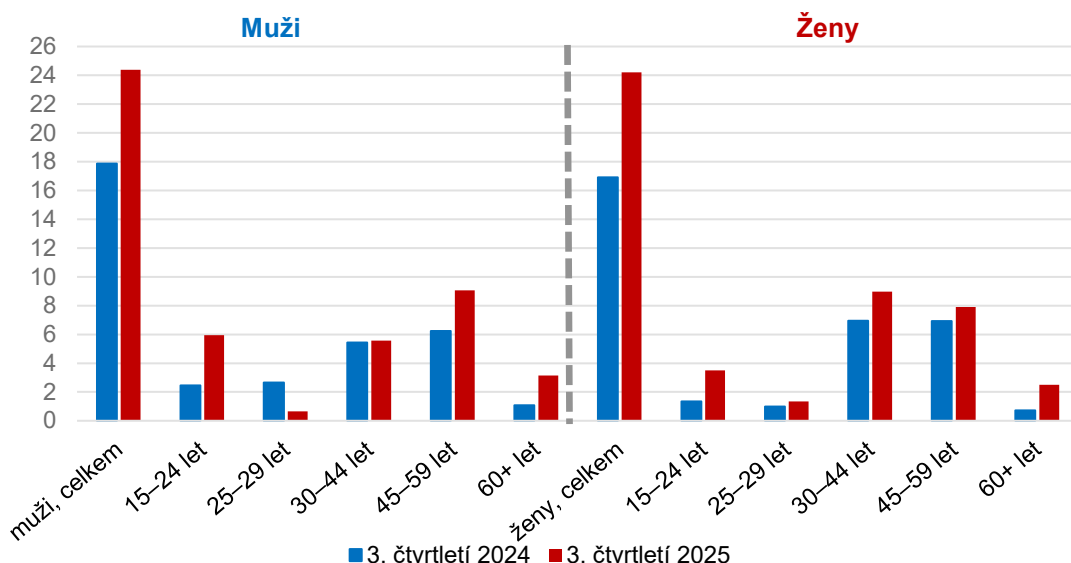
Zvýšil se také počet osob **nezaměstnaných jeden rok a déle** (dlouhodobě nezaměstnaní), meziročně o 13,8 tis. na 48,6 tis. osob. Jednalo se o růst u obou pohlaví, počet dlouhodobě nezaměstnaných mužů vzrostl o 6,5 tis., dlouhodobě nezaměstnaných žen přibýlo 7,3 tis.

²⁾ Za **nezaměstnané** jsou podle definice ILO považovány osoby, které v referenčním období neměly žádné zaměstnání, neodpracovaly ani jednu hodinu za mzdu nebo odměnu a aktivně hledaly práci, do které by byly schopny nastoupit nejpozději do dvou týdnů. Tato metodika je jednotná pro všechny členské země EU a poskytuje mezinárodně srovnatelné údaje. Je třeba vzít v úvahu skutečnost, že definice nezaměstnaných podle ILO se liší od definice uchazečů o zaměstnání registrovaných na úřadech práce Ministerstva práce a sociálních věcí.

ANALÝZA

Dlouhodobě nezaměstnaných mužů bylo celkem 24,4 tis., nejvíce ve věku 45–59 let (9,1 tis.). U žen tento počet činil 24,2 tis., přičemž nejvíce jich spadalo do věkové skupiny 30–44 let (9,0 tis.). Nejvyšší relativní meziroční přírůstek dlouhodobě nezaměstnaných byl zaznamenán ve věkové skupině 60 a více let (nárůst z 1,8 tis. ve 3. čtvrtletí 2024 na 5,7 tis. ve 3. čtvrtletí 2025). Tento přírůstek byl vyšší u mužů.

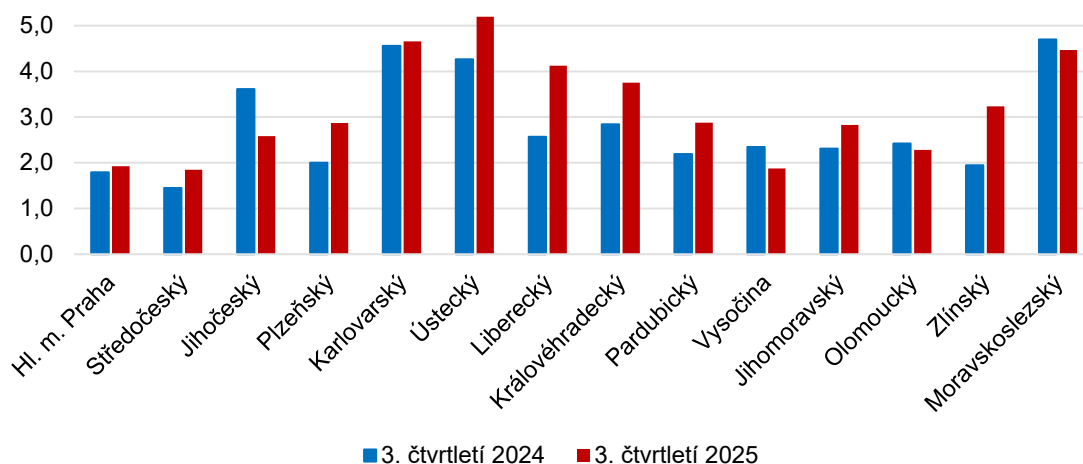
Graf 6: Počet dlouhodobě nezaměstnaných (1 rok a více) a jejich věková struktura (v tis.)



Zdroj: ČSÚ, VŠPS

Obecná míra nezaměstnanosti podle definice ILO ve věkové skupině 15–64letých (podíl nezaměstnaných na pracovní síle, tj. součtu zaměstnaných a nezaměstnaných) meziročně vzrostla o 0,3 p. b. a ve 3. čtvrtletí roku 2025 činila 3,0 %.

Graf 7: Míra nezaměstnanosti 15–64letých v krajích ČR (v %)



Zdroj: ČSÚ, VŠPS

ANALÝZA

Z **regionálního pohledu** byla obecná míra nezaměstnanosti 15–64letých nejvyšší v Ústeckém kraji (5,2 %), v Karlovarském kraji (4,7 %) a v Moravskoslezském kraji (4,5 %). Nejnižší hodnoty vykazoval Středočeský kraj (1,8 %), Kraj Vysočina a Hl. m. Praha (shodně 1,9 %). Nejvíce míra nezaměstnanosti meziročně klesla v Jihočeském kraji (o 1,0 p. b. na 2,6 %) a v kraji Vysočina (o 0,5 p. b. na 1,9 %). Největší meziroční nárůst byl naopak v Libereckém kraji (o 1,6 p. b. na 4,1 %) a ve Zlínském kraji (o 1,3 p. b. na 3,2 %).

Ekonomická neaktivita

Počet osob ekonomicky neaktivních ve věku 15 a více let byl meziročně nižší o 35,6 tis. a rovnal se hodnotě 3 430,4 tis. Neaktivních mužů přibýlo 23,4 tis. na hodnotu 1 381,8 tis., zatímco neaktivních žen bylo o 58,9 tis. méně než před rokem a jejich počet tak činil 2 048,6 tis.

V rámci výběrového šetření jsou zjišťovány údaje i za **osoby, které nepracují, aktivně práci nehledají, a nesplňují tak podmínky ILO pro nezaměstnané**, ale přitom uvádějí, že by chtěly pracovat. Ve 3. čtvrtletí roku 2025 činil jejich počet 76,4 tis. osob, tj. o 15,4 tis. méně než ve stejném období roku 2024. Relativně vysoký je počet osob, které by chtěly pracovat, ale nemohou ihned nastoupit do případného zaměstnání. Nejpozději do 14 dnů je totiž schopno nastoupit pouze 14,6 tis. osob.

Poznámka:

Údaje v analýze nejsou očištěné od sezonních vlivů, pokud není uvedeno jinak.

Přepočet na stejnou strukturu obyvatelstva

Výběrové šetření pracovních sil (VŠPS) se provádí ve vybraných bytových domácnostech. V rámci šetření nejsou zahrnuta hromadná ubytovací zařízení. Zjištěné údaje byly převáženy na populaci ČR na základě výsledků statistiky obyvatelstva k začátku referenčního čtvrtletí a od populačních úhrnů demografické statistiky byly odečteny odhady počtu osob bydlících mimo soukromé domácnosti.

Autoři:

Ing. Marta Petráňová, tel.: 274 054 357, e-mail: marta.petranova@csu.gov.cz

Ing. Gabriela Stražilová, tel.: 567 109 071, e-mail: gabriela.strasilova@csu.gov.cz

Oddělení statistiky pracovních sil